

MAGYAR KURIR

Indált Bétsből, Kedden, Aprilis 19-ik napján, 1814-dik esztendőben.

A' Frantzia *Contra-Revolutión*nak folytatása. — Végezete a' *Napoleon* letétetetését illető Dekretomnak, melly a' közlébbi M. Kurir rendkívül való Tóldalékjának utolsó lapján félbe maradt: —,

„Meggondolván továbbá —

„Hogy *Napoleon* a' helyett, hogy mint az ő letett hite kívánta, tsak a' Fr. nép' boldogítására, szerentsésítésére 's ditsőségére országolt volna, ez a' népnek inségeit leg nagyobb mértékre vitte, a' midőn azon feltételek alatt, mellyek Fr. országnak betsületét meg nem sértették volna, alkudozásra btsátkozni nem akart; midőn mind a' seregekkel, mind a' pénzrel, mellyek réá bizattattak, vissza élt, midőn a' megsebesedett katonákat kötő, segedelem, és eleség nélkül hagyta, 's a' midőn olyan eszközöket yett elő, mellyek a' városoknak veszedelmeket, a' falus helyeknek elnépetlenüléseket, 's ragadó nyavalyáknak elterjedéseket vonták magok után. —

„Meggfontolván, hogy mind ezekre az indító okokra nézve, a' 12-dik esztendőben Floreal 28-ikán készült *Senatus-Consultum* által felállított Császári Országlás, fennállani megszuat légyen, és hogy a' Frantziák nyilvánóságosan kívánják a' dolgoknak egy oly rendjét helyreállítani, mellynek resultatuma a' közönséges békeség légyen, 's a' melly egyszersmind az Európai nagy familia minden Státusai között való megegyesztelődésnek epo cháját.

(idejét) előzza — kinyilatkoztatja és meghatározza a' *Senátus*, hogy —

„1) ször; *Napoleon Bonaparte* a' trónusról letétett, 's az ő familiájában felállított örökösí just eltöröltetett. —

„2) ször; A' Frantzia nép és armáda, azon esküvés alól, mellyel magokat a' *Napoleon Bonaparte*' hűségére Iekötelezték, feloldoztatnak —

„3) ször; Ezen Dekretom egy Követség által a' Provisoriai Országlósztékhez küldetett; 's haladék nélkül minden Departamentomokban, az armádáknál, 's a' fő városnak minden kerületeiben közönségesse tétetetik. —

„Nem lévén pedig a' *Senátus*nak ezen ülésre több eligazítani való tárgya, ezzel az Előülő az ülést bérekeszti. —

„*Barthelémy*, Előülő —

Gróf *Valence*, Gróf *Pastoret* Titoknokok.

Aprilis 3-dikán a' Törvényhozó Gyűlés ülést tartott a' *Felix Faulcon* előlülése, és *Bnis-Savary*, *Laborde*, és *Faure* titoknokságok előtt. Az Elölülő tudósítván a' Gyűlést a' Provisoriai Országlósztéknek nevében a' felől, hogy a' *Senatus*, *Napoleon* a' trónustól megfosztotta, 's a' Frantziákat minden néki tartozó polgári és katonai engedelmségtől fel oldozta, chezképpst ezen gyűlés is fontolás alá vette a' dolgot, 's ilyen végzést határozott meg: — „Azon Dekretomhoz képpst, melly szerént a' *Senatus Bonaparte* *Napoleon* a' familiáját a' trónustól meg fosztotta, és

Frantziákat minden neki való engedel-
messég alól feloldozta; 's ahozképe-
st, hogy a' Provisoriai Országglószék a' Törvény-
hozó Gyűlést meghívta, hogy a' Senatus-
nak ezen végzésében részesüljön; 's vége-
zetre annak megfontolásához képe-
st, hogy *Napoleon Bonaparte* a' Constituzionális
kötést megrontotta: kinyilatkoztatja a' Tör-
vényhozó Gyűlés, hogy ő a' Senatus végzé-
sét helybehagyja és *Napoleon Bonapartét*
's familiáját a' trónustól ő is kirekeszti."

Azt is meghatározta a' Gyűlés, hogy
Deputatziókat küldjön az Orosz Császár és
Prusszus Király ő Felsegekhez a' maga
hozzájok való mélységes tiszteletének meg-
jelentetésére.

A' Senátus' későbbi üléseiben ezek
fordultak elő Aprilis 5-dikéig: —

„Számos Senátorok, a' kik a' Senatus-
nak Aprilis' 2-ik napján tartott ülésében
külömbkülömb okokra nézve jelen nem
lehettek, beküldötték írásban a' Senatus
végzéseiben való tökéletes egyetértéseknek
jelentését. Így tselekedett a' többek kö-
zött Senátor *Steyes*, jelentvén, hogy rossz-
szul léte miatt nem lehetett jelen az ülés-
ben, de egészen helybe hagyja a' Sena-
tusnak *Napoleon* és a' familiája-eránt tett
végzéseit. —

Azon próklamátziók, mellyek
ezen alkalmatossággal a' Senatus néphez
intéztek, elő hozattatik a' következő
is: —

*A' Sequanai Departamentom' Ta-
nátsa Páris városának lakosáihoz* —

„A' ti Elöljáróitok mint árulók úgy
bánnának velletek és a' Frantziai nemzet-
tel, ha a' magok lelkiestmértéknek sza-
vát személyes alacsony tekintetekre nézve
tovább is halgatásban tartanák; melly azt
kiáltja néktek, hogy mi minden szenvedé-
ségeinket, mellyek alatt epedünk, egyet-
lenegy embernek tulajdoníthatjuk. Ő ti-
zedelte meg minden esztendőnként a'
Conscriptio által familiánkat. Kí nem

vesztette el közöttünk fiát, testvérít, at-
tyafiát, vagy rokonát? Kiért hullottak el
derek katonáink? bizony csak ő érette és
nem az országért. Mitsoda ügyért? csak
egy tyranusnak eszteleiségiért, a' ki úgy
látszott, hogy azt tette volna fel magában,
hogy az emberiségnek minden elnyomói
között leg rútabb nevet szerezzen magá-
nak a' *Históriában*. —

„Ő vala az, a' ki azon négy száz mil-
liókból álló adófizetés helyett, mellyet jó
Királyainknak adtunk azért, hogy szabad-
tságban, boldogságban, és nyugalom-
ban éljünk, tizenöt száz milliót vetett ré-
ánk, és még többel is fenyegetett. Ő
zártabé előttünk a' világ két részének ten-
gereit, bédugta, minden kereskedésünk-
nek kútfejeit, elragadozta mezeinkről és
manufacturáinkból a' munkásokat. Miat-
ta lettünk minden népek előtt gyűlölsége-
sekké, bár melly kevésbé érdemlettük is
még, mivelhogy mi, mint szintén ezen
népek is, sokkal inkább csak szerentsét-
len áldozatai, hogy sem szomorú eszközei
voltunk az ő dühödtségének. Nem ő tar-
totta-e fogságban az emberek között a'
leg szentebbre való minden tekintet nél-
kül az anyaszentégyház' tiszteletre méltó
fejét? Nem ő fosztott-e meg egy Királyt,
a' ki az ő szövetségese vala, undorodásra
méltó hitszegettség által a' maga Statusai-
tól; 's nem ő tette-e ki a' Spanyol nemzet-
tet, a' mi régi 's hozzánk mindenkor hű-
séggel viseltető barátunkat, a' pusztulásra?
Nem ő volt-e hasonlóképen az, a' ki a'
maga, tölle már régóta megsalátott alatt-
valóinak ellenségek lévén, minekutánna a'
betsületes békességet, melly mellett a' mi
szerentsétlen hazánk legalább szabadon le-
helhetett volna, magától eltaszította, azt
az apagyilkoló parantsolatot adta ki, hogy
a' nemzeti testőrző seregek a' fő városnak
lehetetlenséges megoltalmazására fordít-
tassanak, melly ellen ő e'képpen mintegy
meghívta az ellenségek boszszuálló kard-
ját. —

„Végeztre nem ő volt-é, ki semmitől nem félvén inkább mint az igazságtól, a' mi Törvényhozóinkat azért, hogy egyszerű néki az igazságot, az ő éppen oly megkímélésével, mint méltóságosan, megmondani merészlettek, Európának szeméi előtt a' magok tanátskozássoknak helyéről gyalázatosan elkergette? Bár ha felteszszük is, hogy tulajdon gyűlölségének és bosszúállásának csak kevés embereket áldozott-fel: nem feláldozta-é Frantzia országot és egész Európát a' maga ditsőség-szomjúzásának? Ditsőség szomjúzása-é, vagy pedig bosszúállásnak kívánása az indító ok, mind egy: mi csak a' resultatumoknál állapodunk-meg. Mi az Európai nagy kiterjedésű száraz földet a' Frantziáknak és egyéb népeknek össze vissza egymásra hányott tsontjaikkal látjuk befedve lenni, a' melly népek között az ő egymástól való nagy távolságok miatt semmi költsönös juskivánás, semmi gyűlölség, semmi veszekedés nem volt, 's a' mellyek között ő csak azért támasztott hadakozásokat, hogy a' világot a' maga nevének larmájával bétöltse. —

„Ne hozza nekünk senki elő az ő régi győzedelmeit! Mihasznot tettek nekünk mind ezek? A' népek' gyűlölsége, familiáinknak könnyhullatásaik, leányainknak kéntelenségből való hajadonmaradások, minden birtokainknak romlása, férhezment aszszonyaink időelőtt való özvegységek, az atyáknak és anyáknak kétségbeesésre való jutások, a' kiknek gyermekeik közül csak egy kéz nem maradt-meg arra, hogy halálok óráján szeméiket befogja: ezek a' gyümöltsei azoknak a' veszedelmes győzedelmeknek. Ezen győzedelmek voltak, mellyek ma, a' mi Királyainknak atyai országlások alatt örökké bántódás nélkül maradt falaink közé hozták azon idegeneket, kiknek nagy lelki védelmezéseket háládatosságra kötelez ugyan bennünket, de a' kiknél mi tsakugyan jobban szeretünk volna szabad Kötést ajánlani. —

„Egy ember sintsen közöttünk, a' ki tőle, mint a' mi közönséges ellenségünk-től ne irtódna. Senki nincs, a' ki a' maga bizott barátjai között ki nem nyilatkoztatta volna azon kívánságát, hogy ezen házson nélkül való iszonyatosságoknak véget kelljen vetni. A' mi és a' ti szíveteknek ezen megégyező kívánságát, végeztre fennszóval ki nem nyilatkoztatni, a' köz jó ellen való árulás volna. Ezt úgy kívánja a' fegyverbe öltözött Európa tőlünk, mint az embeleségre nézve való jótetemént, 's mint a' közönséges és tartós bekességnek zálogát. —

„Párisiak! Maga a' felfegyverkezett Európa sem indíthatná-fel a' ti előljáróitokat arra, hogy az ő akaratját telyesítsék, ha ez, az ő kötelességekkel meg nem egyezne. Ezen leg szentebb kötelességeinknek nevekben esküvéssel megtagadunk az *Usurpatortól* minden engedelmséget oly véggel, hogy törvényes' fő uraink alá visszatérjünk. Ha veszedelmekkel összekötve lenne az, hogy szívünknek és lelkiesméretünknek ezen javallásait telyesítjük, készek leszünk elszenvedni ezen veszedelmeket is. A' história és a' Frantziák háládatossága emlékezetben fogják tartani neveinket, 's által adják azokat a' jövődő világ tiszteletének. —

„Ezen indító okokra nézve kinyilatkoztatja a' Sequanai Departamentom' Tanátsa, mint *Paris* városának Magistratusa, önként való indúlátból összegyülekezvén, 's minden jelenlévő tagjainak közönséges megégyezésével, hogy ő minden Napoleon Bonapartéhoz való engedelmségről formá szerént lemond, 's kifejezi leg elevenebb kívánságát az eránt: hogy a' Monarchiai országlás a' XVIII-dik *Lajos* személyében 's az ő törvényes maradékiban állítsák helyre; 's rendeli: hogy a' jelenlévő nyilatkoztatás az eleibe botrányt proklamátzióval egyetemben ki nyomtatassék, elszellesszessék, Párisban közönségesen kifüggesztetessék, a' városokban és

a' Departamentomokban megmaradt minden tisztviselői karokkal közöltessék, s minden más Departamentomoknak közönséges Tanácsaikhoz megküldtessék. — Költ a' Párisi Tanátszában Aprilis 1-ő napján, 1814-ben.“

A' Provisoriai Országlószerk' végzései között nevezetesen ezek fordúlnak elő: —,

„Az össze szövetkezett Hatalmasságok és a' Frantzia Országlószerk' között éppen most lábraállított környülállások olyan tulajdonságuk, hogy Frantzia ország ezekkel magát hékességes állapotban lenn tarthatja, melyhez képest az előrevalóképpen bététett Országlószerk' a' bátorságnak bizonyos érzésére nézve meghatározza: hogy minden mostan össze gyűlekezett *Conscriptus* katonáknak hazájokba visszatérni szabad legyen, és mind azok, a' kik még honnyaikból el nem távoztak, ott hon maradhasanak. Hasonló szabadsággal élhetnek mind azok a' Batalionok, melyeket a' Departamentomok össze gyűjtöttek; valamint szintén az úgy nevezett felkelt nép csoportjai is. Költ Párisban Aprilis első napján, 1814-ben. —“

„*Beneventi* Hertzeg's a' többi.

A' Provisoriai Országlószerk' rendeli: — 1) ször, hogy mind azok az Emblemák, nevezetek, czímerek, melyek a' *Bonaparte* országlásának jelentésére szolgálnak, mindenünnét a' hol találtatnak, vétetessenek és töröltessenek - le; — 2) ször, hogy ezt a' foglalatosságot csak a' Politziától vagy a' Magistratustól arra kinevezett személyek vihessék véghez, a' nélkül, hogy ezen munkában magános emberek részvélhessenek, vagy azt megakadályoztatassák; — 3) ször, hogy semmi írásban, proklamációban, vagy valamiféle újságlevelekben, a' letétett Országlószerk' ellen semmi motskolóást, vagy betsület-sértő kifejezéseket seki ki ne adjon, azért, mint-hogy a' haza' ügye sokkal nemesebb, hogy sem valami olyan eszközzel való élést megengedjen, melyekkel ez az Országlószerk'

élt. — Költ Párisban, Aprilis 4-dikén, 1814-ben. —,

„*Beneventi* Hertzeg, s. a. t.

A' Postak' Aministratziója ilyen hirdetést adott ki: —,

„Tudtára adatik a' közönségnek, hogy azoknak a' leveleknek véghetetlen sokasága, melyek több mint három esztendők alatt a' Postaadministratzióknak erre kirendeltetve lévő helyein letartóztatódtak, a' melyek t. i. vagy Angliába és egyéb külső országokba, vagy ezekből ide Frantzia országba voltak utasítatva, már most mind expediáltatni fognak. Költ Párisban Aprilis 4-dikén, 1814-ben. —,

„*Bourienne*, Közönséges Postai igazgató.

A' Senátusnak már 136 tagjai erősitették meg, vagy az ülésekben jelen lévén, vagy pedig azután beadott írásaik által, a' Napoleon és familiája ellen kijött Dekretumokat. Azoknak számokat 105-re teszik, a' kik nem voltak jelen az ülésekben.

Sándor ő Orosz Császári Felsége April 3-dik napján estve audientziára bocsátotta magához a' Senátust, a' mely igen megillető pompával ment véghez. Ő Felsége e'képpen szólott: — „Egy ember, a' ki magát az én szövetségesemnek nevezte, Státusaimra ütött igasságtalanul, s azokat elborította. Én ő ellene és nem a' Frantzia nép ellen folytattam háborút. Barátja vagyok a' Frantzia nemzetnek. A' mit, Uraim! az urak tselekedtek, az engem még jobban megerősített az urak eránt való hajlandóságomban. Igasságos és bölts tselekedet, hogy az urak egy hathatós és nemes principiumokból álló Constituziót készitenek Frantzia országnak, a' mely a' jelenlévő időbeli megvilágosodottsággal megegyeznek. Én és az én Szövetségeseim csak azért vagyunk itt, hogy az urak a' magok határozásaitak bátorságos szabadsággal tehessék. — Ezen szóknál egy kevéssé megállapodván ő Cs. Felsége, azu-

után e képpen kezdette ismét folytatni beszédét nagy megilletődéssel: — „Annak bizonyágául, hogy a' Frantzia nemzettel állandó égyessége akarok lépni, ezennel vissza bocsátom néki az Orosz birodalomban találtató minden Frantzia foglyokat. Hogy ezt tselekedjem, az urak Provisoriai Országlöszeke kért engemet: ezt én az urak végzéseikkel való megelégedésemnek megbizonyításául véghez viszem.“ — A' Senátus nagy háladatossággal és isudálkozásal tért vissza a' Császártól. — (Két száz ezerre számlálják az Orosz birodalomban találtató Frantzia foglyokat.)

Párisban most egy nevezetes könyvetske van sajtó alatt, melynek ez a' címe: — *Azoknak az eszközöknek előadása, mellyeket Napoleon a' Frantzia Koronának uszupálására fordított.* A' munkának *Cevellos* nevű Spanyol úr a' szerzője; nem most készült: de tsak most jelenhett meg Frantzia országban.

Napoleonnak hollétééről és állapotjáról semmi bizonyost nem tudtak Párisban ezen tudósításoknak onnért való megindulásokkor. Egy *Koblenzi* közönséges újságban olvassuk az utóbbi nevezetes hadi történetekről *Napoleonnak* egy büllentinjéből az itt következő rövid előadást. —

„A' Svétziai Koronaörökös *Nancy* városába megérkezett, hogy az *Artéziai* Gróffal a' szövetséges Hatalmasságoknak fő hadi szállásokra menjen. Egy Svétziai Generalis, kit maga előtt előre küldött vala, a' felusi lakosok által elfogattatott; melly történet után a' Koronaörökös sietséggel vissza tért azon úton, mellyen jött vala, a' maga fő hadi szállására [*Lüttichbe*]. E képpen állottak a' dolgok, 's a' leg fényesebb resultatumokat lehetett várunk, a' midőn egy szerentsélen történet egyszerre mindent megváltoztatott. A' *Trenisoi* és *Ragúzai* Hertzegek, mint a' Császár nékiek megparantsolta vala, a' *Marne* mellett felfelé jöven, feléje közelítettek; az Osz-

tályos Generalis *Fachtod* seregei a' nagy úton jöttek vala erre felé, olyan rendelés szerént, hogy a' Császár és a' nevezett Hertzegek seregeik között tartsák fenn a' közösülést. Ez a' Generalis elfelejtkezett arról szerentsétlenségünkre, hogy ő körül van az ellenséges seregektől vétetve, mellyek mintegy strázsát állanak körülötte; 's úgy járt alá 's fel, mintha barátjának földjén lett volna, gondatlanul, 's egyszer azt vette észébe, hogy minden felől el van az útja álya. A' seregek ugyan kétségbeeső módon verekedtek, és ditsősséggel fedték bé magokat: de utóljára engedni kéntelenítették a' véghetetlen nagy erőnek, 's hátat adtak. Ezen napon 3100 vitézeink haláltak meg ditsősséges halállal: az ellenség pedig olyan szerentsés volt ezen történet miatt, hogy a' Császár és a' fenn nevezett Marschalok közzé nyomúlt előre. Ezek azonnal vissza vonták magokat *Páris* felé jó rendel; 's a' Császár úgy ítélt, hogy már nem hajthatja végre a' plánumát, és hogy eljött volna az idő; hogy a' fenyegettetett fő város segítségére menjen. Mártzius 27-dikén tehát, minekutánna elébb a' Generalis *Winczingerode* seregét, melly őtet útjában akadályoztatni akarta, elszélesztette volna, *Bar-sur-Aube* felé útnak indult. Minekutánna az *Aube* mellett lement volna, megérkezett a' Párisi tétőkre: de tsak képzelje az ember az ő keserűségét és bámulását, midőn hallani kéntelenített, hogy az ő fő várossa megijedvén, féltelmesen kapitulált légyen.“

Elegyes Dolgok.

Olasz országból. — Orosz Császári Politziai Minister *Balascchef* úr, Mártzius 28-dikén Császárijának tulajdon keze' írásával vala levelével *Bolognába* érkezett a' Nápolyi Kiralyhoz, hogy velle Szövetségi Kötést eszközöljön, 's azután mint Orosz Követ nálla maradjon. Oda érkeztek ugyan

azon nap' Auszriai Követ Gróf *Mier*, Gen. *Eckert*, 29-dikben pedig az Anglusok' részéről Lord *Bentinck* és Gen. *Wilson*. — Az *Insbrucki* újság bizonyos kútfőből írja, miat mondja, hogy a' *Nápolyi* Király, Gr. *Bellegarde*, Lord *Bentinck*, s az *Olasz* Vice-Király 29-dikben együtt voltak: de úgy látszott a' következesekből, hogy tanácskozásoknak nem lett volna kívánt következes, minthogy a' szövetséges seregek ismét ellenséges mozdulásokat kezdtek tenni. — Az Auszriai armádának megerősítésére 12 Batalionok érkeztek meg. — A' Szent Atya Mártz. 29-dikén még nem ment volt tovább *Modenánál*. Nagy elragadtatással való örvendezéssel és tisztelettel fogadtatik mindenütt, a' hol által utazik. — Az *Olasz* Vice Királyné egy időtől fogva *Mantuban* van.

Nagy Britannia. — A' Parlamentom ülési Mártz. 21-dikétől fogva ismét folyamatban vannak: de még semmi politikai sarkalatos tárgy nem vetetett volt azokban elő. Tsak az Alsó Házban terjesztette *Brand* nevű tag Mártz. 30-dikán ezen két kérdéseket a' Ministerek' elejbe: — Eltökéllente-e a' Kabinét magában, hogy a' Bourbonok' ügyét oltalinazza? — és hogy folynak-e még *Chatillonban* az alkudozások? — A' Ministerek egyik kérdésire sem feleltek.

Katalin Orosz Nagy Hertzegaszszony, az Oldenburgi Hertzeg özvegye, *Londonban*, a' hova Hollandiából a' *Clarencei* Anglus Hertzeg' társaságában ment által egy Anglus Fregáton, nagy tisztelettel és kedvességgel fogadtatott.

Dánia — Közönséges levelekben olvassuk, hogy a' Dániai Udvar ajánlást tett Marschal *Davoustnak*, hogy ha *Hamburgoz* szép szerént feladja: ő maga tsendes

menedékhelyet fog találni Dániában, és seregei is könnyű hadi fogághau foguak ott tartatni. Marschal *Davoust* azonközben még most is készítetteli a' leg keményebb oltalmazó erősségeket a' város körül. Sz. *György* nevű külső városnak is most roattatta-el egy részét azért, mint gondölják, hogy batteriakat épített oda, hogy az ostromló seregek az *Alster* ott lévő ágán való általmenetelét majd a' nyáron megakadályoztathassa, melly nyári száraz időben könnyen megeshetne.

Frantzia ország. — A' *Napoleon* személye és háza leg utóbbi állapotjáról még most sem tudunk semmi bizonyost leni. A' Frankofurtumi levelek után írja egy Báváriai újság az itt következő néhány szavakat rólla: *Napoleon* magához vette a' *Marmont* és *Mortier* seregeiknek megmaradt tsapatjaikat, s hitvesével és fiával *Fontainebleau* városában tartózkodott. F. M. Hertzeg *Schwartzenberg* az erre felé vivő úton Páristól 2 órányira *Chevillyben* volt a' maga fő hadi szállásával. Gondölták hogy ütközet fog történni. Az Orosz Császár és Pruszszus Király oda hagyni készültek Páris városát, hogy a' fő hadi szállásra mennyenek.

Április 5 dikén egy jelentést intézett Gen. *Lucotte* a' tartalék Fr. seregekhez *Corbeilben*, melybe tudokra adja nékiek, hogy *Napoleon* látván, hogy egyedül ő tartassék a' békesség' akadályának, tehát kész a' trónusról sőt az életéről is lemondani, tsak azt kívánván hogy a' fia, és a' Császárné mint Regensné, maradjanak utánna mint örökösök. Azután inti a' katonákat, hogy a' szövetségesekkel ezen környüllásokra nézve köttetett fegyvernyúgvást szentül tartsák meg. (Mind ezekről bővebben a' jövő árkusban).

Április 16-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 216 1/2 forintot Váltótézdulában.